

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան . . 12 Ձր.
Վեցամսեայ . . 6 "

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

Երկու րիւ մեկ ծաւով
Տարեկան . . 14 Ձր.
Վեցամսեայ . . 7 "

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօլար
Վեցամսեայ 1.50 "
Կ Ա. Ե. Խ Ի Կ

Ծրանշցման տողը
20 սանդիւմ

ԻՐԱՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լ Ր Ա. Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԵՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՑԷ

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравункъ“

ВАРНА (България)

Գրութիւնք եւ
չեմ տրուիր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Բ.

Մեր կրթական հաստատութիւններուն իշխանապետութեան սընտուկէն նպաստ սահմանել տալու անհրաժեշտ պէտքը բացատրեցինք յօդուածիս առաջին մասին մէջ: Հոս իշխեց թէ՛ ատեն մը կրթական նախարարութիւնը, ինք կը վճարէր մեր վարժարաններու յատուկ պուլկարներէն ուսուցիչներու ամսաթոշակները. որով իւրաքանչիւր հայաբնակ քաղաքի հայոց երկսեռ վարժարանին համար 1,500 Ֆրանքի մօտ նպաստած կըլլար: Բայց Սթանպուլի նախարարութեան վերջին տարիները, պուլկարիացի Յունաց մէջ համահիւնական զգացումներուն արժարժուած՝ որ անշուշտ գեղոհ աչքով կը դիտուէր Պուլկարներէն, հետզհետէ մարելու նպատակաւ, այն ատենուան կրթական նախարարը, կարծեմ ժիֆթով, քմահաճ օրէնք մը խմբագրեց: Այդ առթիւ խնդիրներ ելան. թէ եւ նոր օրէնքը չգործադրուեցաւ, սակայն և այնպէս նախարարութիւնը այդ օրէնքին պէս Յունաց նոյնպէս և հայ վարժարաններու պուլկարներէն ուսուցիչներուն թոշակ վճարելէ դադարեցաւ: Պէտք է խոստովանիլ թէ պուլկար կառավարութիւնը Յոյներուն, կամ ինքզինքնին յոյն անուանող կալկալոյզներուն հանդէպ, ոչ-բարեհաճ ընթացք բռնեցաւ: Թէ՛ պատմական, թէ՛ ցեղային ծագման և թէ՛ կրօնական տեսակէտներով բազմաթիւ զօրաւոր պատճառներ ունէր. իսկ հայոց համար այդ պատճառներէն և ոչ մին չկար. սակայն մենք տեղը կուրծին խորին անտարբերութեամբ ու անհոգութեամբ միայն համակերպեցանք. պատշաճ ձեւի տակ բնաւ չը դիմեցինք կառավարութեան, անոր բացատրելով մեր պէտքը, որպէս զի գոհացում ստանայինք: Եւ այս ոչնչարային համակերպութիւնը ու անհարկեմբութիւնը յատուկ անտարբերութիւնը կը շարունակուէր գեւ. մեր մէջ:

Այժմ մենք կը կարծենք թէ

ԲՈՒՈՆ ԲՈՂՈՔ ԲՈՂՈՔ ՊՈԼԿԱՐՆԵՐՈՒ ԿՈՂՍԷ

Մեր շարաթ օրուան թիւը մալոյ յանձնելէ անմիջապէս յետոյ ստացուած հեռագիր մը Պուլկարի կիմացներ, թէ «Սերպիոյ դեսպանը կրկնակ դիմումներ ըրած է Բ. Դրան և Յունաց պատրիարքին Ֆիրմիլիան սերպ վարդապետը Սերպի թեմին եպիսկոպոս ձեռնադրելու առթիւ. Ռուս դեսպան Մ. Ջինովիցիք եւս այս անգամ ազգուօրէն միջամտած ըլլալով, Սուլթանը որոշապէս խոստացած է Ֆիրմիլիանի ձեռնադրութիւնը արտօնելու»:

Մեր ընթերցողները արդէն իշխու են թէ չուրջ երկու տարի առաջ ալ այս վարդապետի խնդիրը շատ յուզուած եւ նոյն իսկ այդ պատճառաւ Սերպի եպիսկոպոս մէջ արեւնահեղու թիւներ տեղի ունեցած էին սերպ և պուլկար երկու եղբայր հասարակութեան միջեւ. վերջապէս անպայման կերպով յետաձգուած էր այդ վարդապետին Սերպի թեմի եպիսկոպոս անուանուիլը. որովհետեւ պուլկար կառավարութիւնը ու Ս. Էքզարկը խստիւ բողոքած էին, փաստ ցոյց տալով թէ Սերպի վիճակին մէջ գրեթէ սերպ ազգարնակութիւն չկայ ու պուլկարք հոն բացարձակ մեծամասնութիւն կը կազմէ, և ասոնք արդէն իրենց եպիսկոպոսը ունին Սերպի եպիսկոպոսարանին մէջ:

Պուլկարք այս թեմին շատ մեծ կարեւորութիւն տուած են և կուտան. որովհետեւ սա ամբողջ Մակեդոնիոյ եկեղեցական թեմերուն առաջ աթոռը կը համարուի:

Մակեդոնիոյ ու Ալպանիոյ ներկայ խառնաշփոթ վիճակին մէջ, փոխանակ երկու եղբայր ազգերային նահանգները թուրք բռնակալութեան ազատելու համար ձեռք ձեռքի տալու, Սերպիոյ դեսպանին Սերպի խնդիրը առաջ քշելը շատ անպատեհ և պախարակելի քալ մըն է: Իսկ ինչ բաւերով կարեւոր է բացատրել Ռուսիոյ դեսպանին ներկայ պարագայից մէջ այդ

խնդրոյն ուժ տալը, երբ անդին Բեդերսպուրկի մէջ, պուլկար նախարարապետը սերպիւր ընդունելութիւն կը գտնէ, պուլկար ժողովուրդն ալ հոս կը սպասէ որ Մ. Տանէվը ամենաողորմած Չարէն գատկական նախընտրականութեան բերէ իրենց:

Վերջապէս այս առաջնորդական խնդիրը հազիւ նոր բարեկամութիւն մշակող սերպ և պուլկար կառավարութեանց միջեւ նորանոր թշնամութեանց դուռ բացաւ, որ այժմ թուրքին ուրախութիւն կը պատճառէ միայն: Բայց այն տեսակ բարդութիւններ կը նախատեսուին, որոնք կրնան այսօր կամ վաղը ամբողջ Պալգանեան թերակղզին մուխ և ծծուճի մէջ խեղդել և կամ թէ ուսուստրիական զրաւումը փութացնել:

Մակայն մենք այժմ դէպքերու կարգով ընթանանք:

Վերի հեռագիրն յաջորդող լուրն է Պուլսոյ Պուլկարաց Ամեն. Էքզարկին հրաժարիլ սպառնալը, եթէ Ֆիրմիլիան Սերպի թեմական եպիսկոպոս հաստատուի: Էքզարկին պաշտօնական թերթը Յերքովէն վէսթնիք, իր վերջին թիւին մէջ յուզումնալից կոչ մը կաղղէ պուլկարական եկեղեցւոյ բոլոր հաւատացեալներուն, խորքելու համար սերպական ապօրինի ընտրութեան դէմ:

Բայց բուն խնդիրը եկեղեցական լինելէ աւելի ազգային ու քաղաքական է. ուստի ինչպէս Մակեդոնիոյ նոյնպէս և ալ աւելի Պուլկարիոյ ընդհանուր պուլկար ժողովուրդը, առանց կուսակցական խտրութեան, բուն բողոքոյ ձայն կը բարձրացնէ այսօր, և մենք քաղաքներու մէջ միթիւններ կը կազմուին, ուժ տալու Ամեն. Էքզարկին ու պուլկար կառավարութեան որ ամեն միջոց գործադրեն Ֆիրմիլիանի անուանումը բեկանելու համար:

Ահա այս նպատակաւ երկու շարթի օր քաղաքիս մէջ գումարուած մեծ միթիւնկին որոշումով տրուած հեռագիրը՝ որ մեզ հաղորդուեցաւ,

Պուլկար նախարարական խորհուրդի

ճառով անտարակոյս, զիմակաւոր-
նիւրու և աւոնց գարշելի ստիւք
նիւրէն կախուած լաճերու աչքին—
աւինաւորանգաւոր թշնամի մը:

Հ. Յ. Միւրթեան

Ռուստուգի Յանձնարարութիւն

Աստուգութիւնի եւ (Կնիք)

Ռուստուգ, 31 Մարտ 1902

ՆՍՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

... Խմբագիր:

Տեղէն գրուած ու ձեր Պատ. թերթի
մէջ հրատարակուած նամակ մը իմ
զէմ զրպարտութիւն մը կը պարունակե-
կէր: Ուստի կը խնդրեմ որ յանուն
մարդասիրութեան հաճիք ներկայ հեր-
քուծու ալ հրատարակել:

Իրեւ թէ իմ կողմէ ռուսէն կուտա-
վարութեան մատնուած Մկրտիչ Իս-
րայէլեանը Գէորգի մէջ ամէն անձ
կը ճանչնայ իր մոլոր թիւններով:
Ինքն էր որ մեզ շատ մը նամակներ
գրեց խնդրելով որ քովս գայ: Այ-
նքան Մկրտիչ էֆէնտիի գրեցի՝ որ
որ եթէ անցագիր ունի ծախքը տան
ու գայ: Ուստի մեր հաշուոյն 20 ֆրանք
առնելով եկաւ հոս: Իսկ իր անցագիրը
նորոգել տալու համար Պաշտօնէր կրկն
ըլլալը խօսեցաւ: Բայց երեք օր սպա-
սեցինք անցագիրը չեկաւ: Որովհետեւ
քաղաք անցագրի մասին շատ խստու-
թիւն կայ, իրեն յայտարարեցի որ
առանց անցագրի չեմ կրնար գինք
քովս ընդունել: Պատասխանեց «ես ալ
արդէն այս քաղաքը չը սիրեցի աւելի
աղէկ է որ տեղս երթամ: Ուստի հինգ
ֆրանք եւս տուի ու ելաւ երթալու,
առած 25 ֆրանքը վերջը զրկելու
խոստումով:

Սակայն տեղւոյս իմ մէկ երկու հա-
կառկորդներս իմանալով, անմիջա-
պէս կայարան կերթան ու Մկրտիչը
կը համոզեն թէ չմեկնի, ինչպէս 100
ֆրանք առնելու համար բողոքել որո-
շելով: Իրօք ալ կերթան գոմիսէրին
կը բողոքեն: Ղիս ոստիկանատուն
կանչեցին: Գոմիսէրը ինձ ըսաւ թէ
ծախքը տալու ես որ երթայ: 25 ֆր-
տուած ըլլալս խօսեցայ ու Մկրտիչն
ալ իր բերանով հաստատեց թէ այդ
դրամը առի որ ծախսեր է: Գոմիսէրը

— Ա՛հ, զաւակս, հառաչեց Ռէս
Մէլիք անզուսպ խնդութեամբ մը լեց-
ուած: այնքան փոխուած ես երկու
շաբաթուան մէջ որ չկրցայ ճանչել
քեզ: Նստի՛ր նայի՛մ, ո՛ւր գացիր,
ո՛ւր պտտեցար եւ ուսկի՞ց կուգաս:

— Ատ բաներու ժամանակը չէ՛,
Ռէս Մէլիք, առարկեց Վանականը
կտրուկ բացատրութեամբ մը: Ես
թշուառ աղջիկ մը բերած եմ հետս...
արգեօք պիտի կրնա՞ք պատասխարել,
մինչեւ որ դիւրութիւն մը գտնեմ զանի
իր ծնողքին յանձնելու համար:

— Ի՞նչու չէ՛... ամենայն սիրով:

— Յետոյ պիտի պատմեմ անոր
կեանքը: Առ այժմ քիչ մը բան տուէք
տանի՛մ իրեն ուտելու... մինչեւ որ
մուծը կողմէ: Յերեկ ատեն հոս բերելը
վտանգաւոր է:

Ռէս Մէլիք գնաց իր ձեռքով ծրար
մը բերաւ տունէն:

Վանականը պարտիզին ճամբով այ-
գիններուն մէջ մտաւ եւ ուղղակի Լա-
լիքարին գտնուած տեղը գնաց:

Լալիքար ապառաժի մը տակ քաշ-
ուած, ձեռքը ծնոտին դրած, գլուխը
քարին յենած կը քնանար:

Վանականը պահ մը կանգ առաւ...

անոր պատասխանեց թէ հոս քանի մը
օր աշխատելով ճամբու ծախք հաշիւայթէ
ու գնայ: Եւ ինք տխմարօրէն սա պա-
տասխանը տուաւ «անցագիր չունե-
նալու համար զիս իր քով չաշխատ-
ցընէր»:

— Ըսել է անցագիր չունի՞ս:

— Չունիմ: Ես վեց տարիէ ի վեր
Գէորգի մէջ եմ առանց անցագրի եւ
թէ պէտք ալ չունիմ:

Այս յայտնութեան վրայ ոստիկան
պաշտօնեան զինք բանտարկեց, յայ-
տարարելով թէ քանի որ առանց ան-
ցագրի եկեր ես, պէտք է որ եկած
տեղը քեզ վերադարձնենք: Ինչպէս
որ ալ զրկեցին: (*)

Տիար Խմբագիր, ահա կը տեսնէք
թէ այս խնդրոյն մէջ ես բնաւ յան-
ցանք չունիմ: Իսկապէս եթէ յան-
ցանք մը կայ այս ալ զինք ճամբայէն
ետ դարձնող իմ մէկ երկու հակառա-
կորդներու վրայ կը ծանրանայ: Իմ
կողմէս բնաւ մատնու թիւն կամ յայտ-
նութիւն չէ եղած Մկրտիչի անցու-
թիւն ու ներկայի մասին: Եղելով թիւնը
ճիշդ այս պատմածս է, ինչպէս որ
քանի մը մարդոց ներկայութեամբ ալ
հաստատուած է: Այս գրածներս Տ. Ա. է
եւ Ս. Յ. է դուք ալ կրնաք հաստատել:
Իրեն ինձ ուղղած նամակներն ալ քովս
են:

Այս աստիճան յայտնի իրողութիւն
մը խեղաթիւրել ու զիս զրպարտել իմ
թշնամիներուս բարոյական աստիճանը
ցոյց կուտան:

Մնամ Յարգանք

Նիւրիս Տ. Սեփարակեան Երզնկայի
Բլոէնթ, 29 Մարտ 1902

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Եւրոպայի Հայ Ուսանողական
Միութեան» Ե. Համաժողովին նիս-
տերուն ժրնէվի մէջ սկսած ըլլա-
լը արդէն հաղորդած էինք մեր

(*) Մեր անցեալ չորեքշաբթի թի-
ւով հրատարակած Գէորգի մէջ նամա-
կին համեմատ, Բարեգործական Ընկե-
րութեան ատենապետը յաջողած է չո-
գենաւէն ետ առնել յիշեալ Մկրտիչը,
զոր ռուսէն կառավարութիւնը Պոլիս
կը զրկէր:

Մ. Խ.

խորին անձկութեամբ մը դիտեց այդ
զժառիկ աղջկան հրեշտակային կեր-
պարանքը, որուն վրայէն գե՛ն թարմ
ու կակնալի արցունքները ցամաքած
չէին: Դիտեց անոր քե՛քուշ ու վարդո-
րակ շրթունքներով կետուած բերանն,
ուսկից հոգւոյն հեծեծանքը դե՛ռ դադ-
րած չէր: Դիտեց, մէկ խօսքով, այդ
զեռափթիթ թիթ արարածը... յետոյ մօ-
տեցաւ ու երկնաշաղկապ զգուշութեամբ
մը ձեռքն անոր ուսերուն վրայ դրաւ
եւ,

— Լալիքա՛ր, Լալիքա՛ր... ձայնեց
երկու անգամ:

Լալիքար իսկոյն աչքերը բացաւ եւ
ոտքի ելաւ:

— Ո՛հ, ներողութիւն, Աղա-Պէ՛կ,
միմիջեց Լալիքար: Զուտ ստարեր էր...
ի՛նչ անխոհմտութիւն:

— Նայէ՛, Լալիքա՛ր, ֆլաներու կե-
րակուր եմ բերել քեզի:

— Շնորհակալ եմ, միմիջեց Լալի-
քար:

Ու ծրարը մէկդի առնելով, բացաւ
զայն: Մարին մէջ քիչ մը փոխինդ,
գաղայ, պանի որ ու կարագ դրած
էին:

Լալիքար խաչակնքեց երեսը գաղտ-

ընթերցողաց: Համաժողովը բաց-
ուած է Մարտ 31ին (Հ. Տ.): Հա-
րիւրի չ' փ ուսանողներ մասնակ-
ցած են ժողովին, որուն նախա-
գահն է Տ. Մալուխան: Տեղե-
կագիրներու ընթերցումէն յետոյ
Համաժողովը որոշած է պատուի-
րակ մը զրկել Մօնագոս գումարուող
խօսքով թիւն Միջազգային Հա-
մաժողովին:

— Պուրկարիոյ և Ռուսմանիոյ
համար Առաջնորդ մը կարգելու
խնդրին ուսումնասիրութիւնը աս-
կէ առաջ Գիր. Վահրամ Եպիսկո-
սոս Մանկունիի յանձնուած էր:
Ն Սրբազնութիւնը Սօֆիայէ և
Ֆիլիպէէ գացած տեղեկագիրները
նկատողութեան առնելով, առա-
ջարկած է առաջիմ Պուրկարիոյ
համար վարդապետ մը Հոգեւոր
Հովիւ զրկել, որ այս թիւները և
Թաղ. Խորհուրդները կազմակեր-
պէ ու եպիսկոպոս: Առաջնորդի մը
ընտրութիւնը կ'ստարեյ տայ: Այս
պաշտօնը ստանձնելու փափաքով
շատ մը վարդապետներ պատրի-
արքարուն դիմած են: Բայց Խո-
ւոր ժողովը իր վերջին նիստին
Բաղէշի առաջնորդ Տէր Վահան
Ծ. Վ. Յակոբեանի հրաժարականն
ընդունելով, զանի Պուրկարիոյ և
Ռուսմանիոյ այցելու հոգի կար-
գեց:

— Մուշի մօտ գտնուող Ս. Սա-
հակ Հարպետի գերեզմանը շը-
քեղ կերպով նորոգելու համար
վեհ կաթողիկոսը 10 ոսկի շըք-
կած է Պատրիարքարան, անոր
յանձնարարելով որ աշխարհական
և կրօնական դատուց մէջ ալ այդ
նպատակաւ համագանակութիւն բաց-
ուի: Պատրիարքարանը տրամա-
դիր է ի մօտոյ գոհացում տալու Ս.
Հարպետի բաղձանքին:

— Չսակական տօներու առթիւ
պատրիարքարանէ այս անգամ ես
դիմադրաւ գաւառսին որբանոց
ներու յատկացեալ երկամսեայ թո-
շակները:

նաբար որ Ալի-Պէկ չնշմարէր ու ճա-
չեց:

Մինչ այս մինչ այն՝ օրը իրիկուն
եղաւ:

Արեւմտին՝ երկուքն ալ գիւղը հա-
սան:

ՄԻՐՈ ԱՍՊԱՐ

Ամիս մը սահեցաւ:

Գիւղին մէջ շատեր չէին գիտեր Լա-
լիքարին ներկայութիւնը: Ռէս Մէլիք
ամեն կերպով աշխատած էր գաղտնի
պահել զայն:

Վանականը մեկնած էր:

Միայն մարդ մը կար որ աջալուրջ
կերպով կը հսկէր այդ աղջկան վրայ,
կուղէր հասկնալ անոր պատմութիւնը,
կուղէր իմանալ անոր ուսկի՞ց գալը...
մանաւանդ անոր ի՛նչ անցեալ ունե-
նալը: Սեւ անգղի մը պէս, որ դիակի
մը շուրջը կը թափառի մինչեւ որ
զայն ձեռքը ձգէ, գիշեր ցերեկ քուն
չունէր, զապառու չունէր:

Այս մարդը Գիւղի Չաքոն էր:

Ռէս Մէլիք՝ վստահութիւն ունենա-
լով այս մարդուն վրայ, բնաւ չէր

— Իզմիրի Ս. Լուսաորիչեան
Ազգ. Հիւանդանոցի հաստատման
հարեւրամեայ յիշելեան հանգեւր
կիրակի օր տեղի ունեցեր է ընդ
նախագահութեամբ առաջնորդ Տ.
Միլիքեանի Արք. Մուրադեանի:

ԻՐԱՆԻՆԻՔԻ ՊԱՏԱՐԱՆՆԵՐԸ

Ամերիկայի մեր բաժանորդներուն.—
Մեզ դրամ զրկելու է՛ն ապահով մի-
ջոցը կա՛մ քօսթայի Մընի օոսթը մը եւ
կամ տեղւոյս պուրկար աղագային պան-
գային վրայ չե՛մ մը զրկելն է:

Բաժանեցինք ԿԱՆԽԻԿ է:

Տ. Ա. Կարկուսեան, Լոնտոն.—
Ձեր «Հոգեւոր Կոյրը» խորագրով յօդ-
ուածը չենք հրատարակած, որովհե-
տեւ չէր արժէր այդ աստիճան երկար
պատասխան մը տալ թերթի մը ո-
րուն ու եւ է անհասի մը հասցէին ուղ-
ղած պարտաւանքը գովեստ կրման
ժողովուրդը: Եթէ այսպէս չըլլար,
մենք պիտի հարկադրուէինք, այդ
թերթին խայտառակագրութեանց
ի պատասխան մը քով զիջուած բաղ-
մաթիւ գրութիւնները հրատարակել,
որոնք Իրաւունքի քանի մը ամսուան
թիւերը լեցնելու չափ շատ են:

Տ. Ղ. Կ. Քոնսթանդուլ.— Ձեր ու-
ղածէն 20 հատ զրկած ենք: անշուշտ
ստացար:

Տ. Բ. Չալկապանեան, Երեւան.—
Իրաւունքը 14 ֆրանք գապուլ վէ գայս
օրէնմը աւր:

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԺԳ. ՅՈՒՅԱԿ

Սոցալաթեան

Տ.Տ. Վարդերէս Կարապետ Ֆօն
Բրուքսը 5 քուրսն. Եղբ. Սալիկ եւ
Մանուկ Հաճի 20. Եղբ. Յովհաննէս
եւ Մարտիրոս Լուգաց 10. Ընտանիք
Վալէրիան Գաբրիէլ Ֆօն Բրուքսը 12.
Լուսիկ Հաճի 2. Վարդերէս Գայ-
տան, Գէորգ Կապաքարեան եւ Կրի-
կորովիչ Մարտիրոս 12. Բուսուր
Չալկապան 2. Սիմօն Ալաշ 1. Տիգրան
Հէլէնա Մօյսա 2. Տիկ. Մարիամ Ֆօն
Ֆօլթմուք 2. Կատարիսէ Ֆօն Բրուքսը
2. Տիար Սալիկ Կըյսանեան 1. Կա-
րաբիլի եւ Անդրէաս Ֆօն Բրուքսը 1.
Կարաբիլի եւ Անդրէաս Ֆօն Բրուքսը 10. Գրի-
գոր Հովհան 10. Շաւարշ Մեծիկեան
2. Կարապետ քահանայ Կըյսանեան 5:
Սոցալաթեան հաւաքուած 123 քուր-
սը կընէ 129.60 ֆր. ոսկեգրամ:
(Շարունակելի)

կասկածներ եւ բնաւ չէր ուղած թա-
փանցել անոր հոգւոյն խորը...

Օր մը, երբոր Ռէս Մէլիք եւ Տէր
Օհան նստած ախոռին թառման եւ
Վանականին վրայ կը մտածէին, աե-
սան որ մուրացկանի մը հազուստով
մարդ մը ներս մտաւ եւ չէր համար-
ձակեր իրենց մօտենալ:

— Եկէ՛ք նայի՛մ ի՞նչ կուգէք, ը-
սաւ Ռէս Մէլիք ցաւակցական ձայնով
մը: Մօտեցէ՛ք հոս:

Մուրացկանի հազուստով մարդը՝
տարիքն առած, միջահասակ, արեւա-
խաշ կերպարանքով, ձանձղած ու
թշուառութեան կրած ծիրունի մըն
էր: Իր ձօտները՝ ծածկող մօրուքը
խոխ խոխ եղած ու խանձրած էր ու
անոր ճերմակները՝ դամպացած էին:

Հազուստը ցնցոտի մըն էր:

— Ո՛ր կողմից էք, հարցուց, Ռէս
Մէլիք:

(Շարունակելի)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԹԻԻՐՔԻԱ

Էվրոպա տարիւլ ֆինանսարարներու
իլիմ թափախիլ իրմէքտէ օլան ու
մուս էրմէնի թալէպէլէրին յի
նէվտէ մէնլիսի ու մուսի (գօկլիւն)
թէնէմմիւ իթտիքլէրինի էվլէլէնէ
եազմըշ ըտըգ :

Մէզքիւր գօնկրէ Մարտ 25տէ՝
մէրքէզի ժընէվտէ պուլընմագ
իւզրէ՝ պիւր տալիմի գօմիսիօն ին-
թիլապ իթմիշ տիր : Իշպու գօ-
միսիօնըն պաշլըն՝ մէշղուլիլէթի
էրմէնի մէսէլէսինտէն տօլալը ու-
մուս էվրոպալըլարըն ֆիքիսին
թէնվիւր իթմէլէն : Էրմէնիստանին
իսլահաթը իշիւն անլարը մուսվէ-
նէլէն տալէթ էլլէմէք օլաճագ
տըր : քէզա մէզքիւր գօմիսիօն
քէնտի թարաֆընտան կաւկասիայա
վէ էրմէնիստանա առաւար եօլ
լալուպ : էրմէնի միլլէթինն քէն-
տի վաթմանընտա հալ ու հարէ-
քեաթընը թէտգըգ ու թաճգիգ
իտէնէք տիր :

— Եննի-Բազարտա իթթիլալըն
թէսքին օլընտըղըն վէ պու գարը-
շըզըղըն գօրգուլաճագ պիւր հալը
օլմատըղը Սթամպուլտան պիւ-
տիրիլիօր :

— Պէլկրատտան Պուքրէշ կա-
զէթալարըն վէրիլէն պիւր թէլէ-
կրաֆ շու թուհաֆ հալաթիսի
վէրմիշ տիր :

«Շայանը էմիրիլէթ մէնպատան
ալտըղըմ մալիւմաթա կէօրէ, Պո-
րիս Սարաֆօվ շու սըրա ժընէվ-
տէ պուլընուպ, Թիւրքիստա էր-
մէնիլէր իլէ պիւրիլէտէ հարէքէթ
իթմէք մագսէտիննէ մէպնի ժընէվ
տէքի էրմէնի իթթիլալ գօմիթէ-
սի իլէ միւզէքէրէ իթմէքտէ իմիշ :

«Մաքէթնիսայա կիթմիշ վէ կի
տէնէք օլան միւսալլահ չէթէլէրին
գօմանտանըղը՝ Սարաֆօվ պու-
լընմատըղը սէպէպլէ՝ սապըգ պուլ
կար զապիթլէրինտէն Տէլէվէ ի-
հալէ օլընմըշ տըր : Պուլկար գօ-
միթէ ըշիլիլէրի՝ էվրօպատա Մա-
քէթնիսայա սլաւ էհալինին
հուգուզարընը մուհաֆազա իթ-
մէք վէ Մաքէթնիսայա օթօնօմի
իտարէսի վէրմէք իտէսաընը եայ-
մագ իշիւն՝ Բարիստէ պիւր կազէ-
թա նէշը իթմէք նիլէթինտէ ի-
միշլէր : Մէզքիւր կազէթանըն
միւտիրիլէթի Չուկիցերիստա իլմի
հուգուզ (Երաւաքանուլիւն) թահ-
սիլ իտէն Մ. Բատէֆ տէլէօհտէ
իտէնէք իմիշ :

— Սըրպ հիւքիւմէթին նիմ
րէսմի օրկանը առտ օլընան Տը-
նէվիլիգ նամ կազէթա՝ Սերպիս սի-
նօրընտան սըրպ չէթէլէրին թիւր-
քիսայա կէշմիշ օլմագ հալաթի-
սինի գաթիլէն թէքզիպ իթմէքլէ
պէրուպէր : Ապաւնիսնըն հալին-
տէն տօլալը Պապը Սլինին տըգ
գաթընը շու եօլտա տալէթ իթ-
միշ տիր : «Հէր պիւր չէյին տէրէ-

ճէսի վար, քէզա սապըրըն տէ՝
էկէր պու հայ տէվաթ իտէնէք օ-
լուր իսէ, Սերպիս քէնտի միլ-
լէթտալ վէ մէզհէպտալ գարտաշ-
լարընը՝ սինօր իշիլիլէրի իւզէրինտէ
ֆէնա սուրէթտէ էզիլիլէրինի
կէօրէրէք սէյիլիլէր կիպի տուրա-
մալաճագ տըր : Իլլա, ինսանիլէթ
տուլկուսը վէ վաթմանըն մէնֆա-
թը, օ հալտէ, քէնտիսինի մէճ-
պուր իտէնէք հագգը իլէ թիւր-
քիս իլէ օլան միւնասէպաթընը
գաթիլ իթմէլէն :

— Սթամպուլտա Սամաթիա վէ
ճիվար մահալլէլէրինտէ հաֆթա-
լար եաթըշմըշ օլտըղը ճիհէթլէն
բէք չօգ էրմէնիլէր տէրտէսթ օ-
լընմագտա բմըշլար : Պու եաֆթա-
լարըն՝ էրմէնիլէրի թէպէթիգ իշիւն
մալիսուս թիւրքլէր թարաֆընտան
եաթըշմըշ օլաճագը չիւրհէսիլ
տիր :

— Պիւր գաշ կիւն էվլէլ Բշի-
լէք ճիվարընտա 7 քիշիլիք պիւր
պուլկար չէթէսի թիւրք աաթըլէ
րի իլէ մուհալէպէտէն սօնրա գր-
ըրմըշ տըր :

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Մաքէթնիսայա թիւրք աաթըլ-
լէրին չօղալմաթը վէ էհալի իւզէ-
րինն թէգիլիգաթին տըրթաթը սէ
պէպլէ պիւր թագըմ խրիսթիսան
լարըն Պուլկարիս թօթրաղընա
սըղընմագտա օլտըղալըն Սօֆիա-
տան պիւտիրիլիօր :

Պէրլին կազէթալարընտան պա-
զըսը պու գաշանլարը գօմիթա
ազաթը թէսմիլէ իտուպ, Սօֆիա-
տա կիզլիտէն պիւր գօնկրէ թէ
ճէմմիւ իտէնէքլէրինի պիւտիրմէշ-
լէր իսէտէ, Ամանս Պիշլիար պու
հալաթիսին էսասըղ օլտըղընը
եազմըշ տըր :

— Սօֆիատաթի սըրպ գօնսօլ-
ը Պէլկրատա կէրի չազըրըլ-
մըշ տըր : քէզա սըրպ աթաշն մի
լիթէրի շու կիւնլէրտէ Սօֆիատան
կիտէնէք իմիշ : (.)

— Խոսթալըգ (գըզմուզ) սէ-
պէպի իլէ չէհրիմիլ ումուս սըպեան
մէքթէպլէրին՝ պու կիւնտէն իթի-
պարէն՝ թաթիլի, սըհհիլէ գօմի-
սիօնըն թէրթիպի իւզրէ, հիւքիւ-
մէթտէն էմր օլընմըշ տըր :

— Պու բազար էրթէսի կիւնիւ
չէհրիմիլտէ թէնէմմիւ օլընան մի-
թիլիտէ՝ Ֆիրմիլէանըն Սքիւպ
տէսթթը թագաթիսի մէսէլէսինտէն
տօլալը՝ էհալի ալգըշլարէ Ս. Էր-
զարքըն չէտիտէն բթթէթիլինի
թահսին իթմիշ վէ պուլկար հիւ-
քիւմէթին տալի բթթէթիլ էլլէ-
մէսինի թալէպ իթմիշ տիր :

— Սօֆիատան տուլուպն շա-
լէթա կէօրէ, պուլկար հիւքիւ-
մէթի պէօյիւք տէվէթլէրէ պիւր
նօթա եօլլալուպ, Ֆիրմիլէանըն
Սքիւպ մէթթթթթիլի թագաթիս
օլընմագտա գարըն բթթէթիլ իթ-
միշ տիր :

Չ Ի Ն

Բուսիսանըն րէսմի կազէթաթը
Բուս վէ Չին տէվէթլէրի պէյ-
նիտէ մուգարրէր օլան Մանչու-
րիս Մուգալէնամէսինի նէշը
իթմիշ տիր :

Պու մուգալէլէ իլէ Բուսիս
Մանչուրիս իտարէսինի Չինիլէ-
րէ թէքը իթմէլէն րազի օլտըղը
կիպի, էկէր տիկէր տէվէթլէրին
հարէքէթի րուս աաթըրինին Ման-
չուրիստա գալմաթընա մէճպուրի-
լէթ հասըլ իթմէլէն իսէ, 18 ալ
զարֆընտա աաթըլէրի տալի կէ-
րի չէթէնէք տիր : Վէ էկէր Չին
հիւքիւմէթի պու մուգալէլէտէ
մուգարրէր օլան շարթլարտա պիւր
գուսուր իշլէր իսէ, Բուսիս մու-
գալէլէնամէլի գաթիլէն պօղուլ-
մուշ առտ իտուպ իլէրիտէ գուհու-
րա կէլէնէք վուգուլթիսրա տալա
մէսուլ օլմալաճագ ըմըշ :

Շու լաւտիքի մուգալէլէնամէ-
լէ հիշ տիլէնէք եօգտըր :

Պ Է Լ Ճ Ի Գ Ա

Պէլկրատա շու սօն հաֆթա-
լարտա իշիլիլէրին վէ սօսիլիսթ-
լէրին հարէքեաթը նիւմալիշ տէ-
րէնէսինի կէշմիշ օլուպ, բսեան
հալինի քէսպ իթմիշ տիր : Սօ-
սիալիսթլէրին օրկանը օլան Լը-
Բէթըլը կազէթա իտարէսի սօն
հաֆթա զարֆընտա 30,000 տէտ
րէվլէր սաթըն ալուպ, սօսիա-
լիսթ շիւքէթլէրէ տաղընմըշ տըր :
Անվէրստէ պիւր սիլահ մագազաթը
սօսիալիսթլէրէ 17,000 րէվլէր
վէրմիշ տիր :

Լը Բէթըլըն պէյանընա պի-
նաէն, 30,000 քիշիտէն գիյատէ
մատէն իշիլիլէրի սիլահը օլարագ
Պուգալէ իւզէրինէ եիւրիւմէլէ
հազըրլանմըշլար :

Մարտ 29տա Պուգալէտէն ա-
լընան թէլէկրաֆ եազըյօր : «Պը-
րուքսէլտէ պու կիճէ անարշիսթ-
լիք հիւքիւմ իթմէքտի իտի, էհա-
լի տէօշմէ թաշլարընը գաթուպ
ժանտարմալարըն իւզէրինէ Ֆր-
լատըրտը, թըրանվալ տէմիլլէրի-
նի չըգարտը, ֆէնէլլէրի գըրտը-
պիւր գաշ սահաթ պու տէհէլէթի
մէնզարէ աէվալ իթտիքտէն սօն-
րա, սիւվարի ժանտարմալար կիւճ
հալ իլէ իթթիլալը թէսքին իտէ-
պիլիլէր :

«Չօգ քիշիլէր եարէլէնտի, վէ
բէք չօգլարը էօլմիշ տէյօրլար :
րէտիթ աաթըլէր սիլահ ալթընա
չազըրըլտըրա իսէտէ, պուլկարտա
էմիլիլէթ օլընամագ, զիւրա պու-
լարըն էքսէրիսի նիւմալիշիլէրէ
հէմէֆթեար տըրլար, վէ «եաշա-
սըն իթթիլալ» տէլիւ պաղըրըյօր-
լար :

— Պէլկրատա վիւքիւս ըշիլիսի իլ-
թիլալըն էօնիւնիւ ալմագ մագ-
սէտի իլէ, էկէր նիւմալիշիլէր
իթաթ իթմէլէր իսէ, աաթը-
լէրին անլէր իւզէրինէ սիլահ իս-
թիլալ իթմէլէրինէ մէզունիլէթ
վէրմիշ տիր :

ԵՂԱՐԱԲ Ե ՔԵՍԱՆԵԱՆ

Ռոշաճոք վառնա

ԿԱԼԱՆԹԱՐԻԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Փոլոյց Բրիտալիսա

Նորահաստա մասնաճիւղս պատիւ
ուշի ծանուցանիլ թէ սա վերջին քա-
նի մը ամսուան փորձառութեամբ գա-
ղափար մը կազմած ըլլալով յաճախոր-
դաց ճաշակին վրայ, ուղղակի եւրո-
պական գործարաններէ անձամբ գնած
ենք ընտիր ապրանքներու շատ մը
տեսակներ, որոնք հասած են ու հե-
տզնեմէ ալ կը հասնին :

Ուստի կը հրաւիրենք յարգոյ յաճա-
խորդներն, որ Զատիկի առթիւ իրենց
գնումները չըրած ագնամ մը եւս ալ-
ցելեն մեր վաճառատունն, ուր ինչ-
պէս գիններու արժանութեան նոյնպէս
ալ ապրանքներու լաւագոյն տեսակէ
ըլլալուն պիտի համոզուին :

Նոր հասնող տեսակներն են :

Ամեն տեսակ եւրոպական ու տե-
ղական ընտիր կօշիկներ, շվրօյ պօ-
թեր, հովանոցներ, գաւազաններ,
գուլպաներ, թաշկինակներ, խալ-
լուններ պուրնուզներ, սեղանի եւ
անկողնի ծածկոցներ, սեւ, ֆիլցէ եւ
յարդէ գլխարկներ, ֆանէլաներ, ա-
րանց չապիկ, կրկնոց, օձիք, ման-
չէթ եւ փողկապներ, հոտեղէններ,
ըստ վերջին նորաձեւութեան կանանց
էշարթեր, պուստիներ, շալեր, հոգ-
մահար, ձեռնոցներ, ամեն տեսակ
գոտիներ, պուլուզներ ծխախոփ,
դրամապանակ, խաղալիք եւն, եւն :

ՆԱԽԻԼԻՑԷ-ԼՈՒՍԱՆԻՍԻՍԻՑԷ

Թէեւ Տօպրիշը Պուլկարիսայի պըզ-
տիկ քաղաքներէն մէկն է ուր նկար-
չութեամբ եւ լուսանկարչութեամբ կը
պարապիմ, չը նայելով որ գտնուած
չըլանակալ ալ շատ յարմար չէ մեծ
յառաջդիմութեան, բայց միշտ աշխա-
տած եմ արուեստիս գիտական եւ ար-
ուեստական ամենավերջին կատարե-
լագործութեանց քալ առ քալ հետե-
ւելու, որուն շնորհիւ այսօր ունիմ
ամենավերջին կատարելութեամբ օժ-
տուած գործիքներ, որոնց հետ միա-
սին շնորհիւ նաեւ նկարչութեան
արուեստիս, այսօր կարող եմ արտադ-
րել ակրակիսիւնան ամենակատարեալ-
գործած պատկերներ, այս ճիւղը մաս-
նաւոր կերպով մշակած եմ, որուն
մէջ նկարչութիւնը մեծ դեր ունի :

Հսաճա հաստատելու համար ձեր
մէկ լուսանկարը զրկեցէք իմ հասցէիս
եւ պիտի ստանաք անոր մեծագիւրը,
օրինակին ճիշդ նման, միայն 15
ֆրանքի փոխարէն. այն ալ ստանալէ
եւ հաւանելէ վերջ վճարելու պայմա-
նաւ :

Իսկ անոնք որ կտաւ իւրա-
նեղ, բնական գոյներով պատկերներն
կուզեն ունենալ, պէտք է ընդհա-
նուր գաղափար մը տան իրենց գոյ-
նին նկատմամբ, (երեսի, աչքերու
եւ մազի ընդհանուր գոյնը) ու պիտի
ստանան բնական մեծութեամբ իրենց
պատկերը 35 ֆրանքի փոխարէն, կըր-
կին վերոյիշեալ պայմաններով :

Թէեւ շատ տեղեր ակրակիսիւնան
պատկերներ կը պատրաստեն, բայց
ես կը վստահեցնեմ որ եւ ոչ մէկը
այնչափ կատարելագործած կրնայ
ըլլար որչափ նկարչի մը պատրաստածը :
Վասն զի առանց կանոնաւոր ուղղուշի
ոչ մէկ ակրակիսիւնան արժէք կրնայ
ունենալ :

Մնամ յարգանք

Ն. ՍԻՍԱԿԵԱՆ

Նկարիչ Ֆոթօկրաֆ

(Տօպրիշ)

Одговорникъ Н. Драгулевъ

Печ на Хр. Н. Войниковъ—Варна